

10. peatükk

PEREVÄGIVALD

See tund õpetab ära tundma perevägivalda, mille alla kuuluvad kõik füüsilise, seksuaalse, psühholoogilise või majandusliku vägivalla aktid, mis leiavad aset perekonnas.

Tunni eesmärgid

- Teada saada perevägivallast
- Õpetada noortele perevägivalla äratundmist
- Tuvastada perevägivallaga võitlemise strateegiad

Abimaterjalid

- Slaidid riikidest, kus ei ole keelatud perevägivald huff.to/2kJte9B
- TED kõne koduvägivalla kohta bit.ly/LeslieMorganSteinerENG
- Abivahend 1: Foto aruteluks
- Abivahend 2: Kaardid mängu mõistetega
- Abivahend 3: Väited
- Pliiatsid

Foto: Patrick/Shutterstock

SISSEJUHATUS

10 min

Paigutage tahvlile foto, et õpilaste tähelepanu köita ([Abivahend 1](#)).

- Arutlege kiirelt foto üle: kuidas see kajastab perevägivalda?
- Jagage õpilased kolmeks rühmaks ning paluge neil mõelda sõnu, mis sobiks foto kirjeldamiseks. Andke õpilastele ülesande täitmiseks 5–7 minutit, seejärel vahetage mõtteid.

PÕHIOSA

30 min

- Rääkige perevägivalda statistikast maailmas.
  - Maailmas on üle 20 riigi, kus siiani pole perevägivaldavastast seadust.
  - 35% naistest (iga kolmas maailma naine) on kogenud eri vägivaldavorme perekonnas.
  - 38% naiste tapmistest on toime pannud nende partner või abikaasa.
  - 500 miljonit kuni poolteist miljardit last kannatavad eri vägivaldavormide all, iga viies laps tänapäeva Euroopas on langenud seksuaalvägivalda ohvriks. Seejuures avastatakse kõigest 10–15% lastevastaste kuritegude üldarvust. (Slaidid)
- Tutvuge perevägivalda tüüpidega. Tabelis (Abivahend 2: Kaardid mängu mõistetega) on toodud eri vägivaldatüüpide seletused. Kui õpilastel tekib küsimusi, tooge näiteks eri vägivaldavorme.
- Mängu vormis selgitage välja, kas õpilased on eri vägivaldatüüpidest aru saanud ja oskavad neil vahet teha.

Mäng

- Jagage õpilased paaridesse ning andke neile kaardid (Abivahend 2). Kaardi peal on kas üks perevägivalda liike (nt hoolimatus) või perevägivalda liigi definitsioon.
- Jagage kaardid õpilaste vahel. Andke õpilastele 3–4 minutit, et nad paneksid sobivad mõistete ja seletuste paarid kokku. Arutage vastuste üle.

Mäng

- Jagage õpilased gruppidesse. Õpilased peavad oma rühmaga otsustama, millised väited peavad paika. Paluge neil valida oma esindaja, kes esitab lõplikud tulemused. Iga meeskond saab ühe punkti iga õige lause eest.
- Igal lehel on kolm lauset, millest kaks on valed (müüdid) ja üks on tõene (fakt). Rõhutage fakti igas lausete kolmikus. (Abivahend 3)

KOKKUVÕTE

5 min

Vaadake vägivallateemalist videot aadressil bit.ly/LeslieMorganSteinerENG ja arutlege selle üle.

- Kas õpilaste suhtumine perevägivalda on muutunud.
- Kas nad teavad, kuidas käituda, kui nad langevad vägivalda ohvriks või märkavad vägivalda? Kui ei tea, siis jagage õpilastele infot sotsiaalse abi kohta.

Ekraani tõmmis

Leslie Morgan Steiner

ABIVAHEND 1

Arutlege foto üle

Foto: Patrick/Shutterstock

ABIVAHEND 2

Mäng

HOOLIMATUS	Juhul kui keegi peaks teisest inimesest hoolima, aga ei tee seda, näiteks ei osta hoolealusele talvejopet.
EMOTSIONAALNE VÄGIVALD	Juhul kui keegi paneb toime tegusid või kasutab sõnu selleks, et teist inimest kontrollida, hirmutada, isoleerida või alavääristada.
FÜÜSILINE VÄGIVALD	Tahtlik jõu kasutamine kellegi suhtes. Näiteks kui üks isik vihastab ja lööb teist inimest jalaga.
SEKSUAALVÄGIVALD	Kui inimest sunnitakse osa saama soovimatutest seksuaalse iseloomuga tegevustest, vaatama soovimatuid videoid ja fotosid. Näiteks sunnitakse paljaste meeste ja naiste pilte vaatama.
VÄGIVALD EAKATE VASTU	Vägivald, julm kohtlemine või hoolimatus eakate suhtes. Näiteks eaka sugulase ärakasutamine pereliikme poolt, meelitades teda koostööd tegema, üürilepingule alla kirjutama, kalleid kingitusi ostma.
MAJANDUSLIK VÄGIVALD	Materiaalsete hüvede kasutamine teise inimese piinamiseks, näiteks loobutakse elatise maksmisest, kuigi inimene on kohustatud seda tegema.
LÄHISUHTEVÄGIVALD	Vägivald abikaasa, sõbra, sõbranna või elukaaslase vastu.
PEREVÄGIVALD	Vägivald, julm kohtlemine või hoolimatus pereliikmete vahel. Näiteks vanem lööb last vihastades või karistusena.
AHISTAMINE	Korduvad tegevused, mis panevad inimest oma turvalisuse pärast muretsema.
VÄGIVALLA TSÜKKEL	Juhul kui üks partner kuritarvitab teist (sõbranna, sõber, abikaasa, partner jne). Vägivald toimub tavaliselt mitmes etapis. Sellega kaasneb süütunne ja õigustused, mispärast ohver ja vägivallatseja võivad olla õnnelikud ja kõik võib neile tunduda ideaalne. Lõppude lõpuks pinged kogunevad ja tsükkel algab uuesti.
SUNDABIELU	Juhul kui sunnitakse abielluma vastu tahtmist. Allasurumiseks võidakse kasutada eri hirmutamise ja sundimise vorme.

ABIVAHAEND 3

Mäng

Igal lehel on kolm lauset, millest kaks on valed (müüdid) ja üks on tõene (fakt). Rõhutage fakti igas lausete kolmikus.

- Ma ei lange kunagi vägivalda ohvriks.
- **Perevägivald leiab aset üksnes heteroseksuaalsete vanematega peredes.**
- Perevägivald ei esine suure sissetulekuga peredes.

- Enamik vägivaldsetest on psüühikahäirega.
- Vägivallatsejad tavaliselt ei taha kedagi kahjustada, neil on lihtsalt probleeme viha kontrollimisega.
- **Pelgalt inimest vaadates on raske öelda, kes on ülekohtune; ülekohtused inimesed sulanduvad tihti peale rahvamassi.**

- **Vägivalda ohvrid on ise süüdi, et ei lahkunud perest, kus on vägivaldsete.**
- Kui keegi poleks päriselt tahtnud saada vägivalda ohvriks, oleks ta võinud lihtsalt kodust välja minna.
- Kui keegi saab vägivalda ohvriks, siis üksnes seepärast, et ta väärrib seda.

- Oma lapsi löövad vanemad näitavad niiviisi enda armastust ja kasvatavad distsipliini.
- **Lapsed võivad osutada perevägivalda ohvriteks ka siis, kui nad pole vägivalda vahetud objektid.**
- Kui vanem lööb oma last, et too käituks õigesti, pole tegemist vägivaldaga.

- Perevägivald on midagi sellist, mis kunagi ei juhtu minu linnaosas.
- Perevägivalda on kerge ennetada.
- **Vägivaldsete ei ole igas suhtes vägivaldsed.**

- **Vägivald on kontrolli vorm.**
- Alkohol ning alkoholi ja narkootikumide kuritarvitamine on perevägivalda ainsad põhjused.
- Alati, kui peres on tunda pinget, võivad aset leida teatud vägivaldavormid.

- **Perevägivald võib põhjustada ohvri enesehinnangu languse.**
- Madala enesehinnanguga inimesed on suure tõenäosusega perevägivalda ohvriks langenud.
- Ohvrid on alati võimelised arendama terveid suhteid, olles oma vägivaldsetest eemal.

1. Family Violence – Lesson Plan, veebis
www.rcmp-grc.gc.ca/cycp-cpcj/violence/fv-vf/lp-pl/index-eng.htm
2. Why domestic violence victims don't leave (2012), veebis
bit.ly/LeslieMorganSteinerENG
3. What is domestic violence (2016), veebis
ncadv.org/learn-more